

Vrije School Solveig

Onderwijs voor krachtige en gevoelige kinderen

Pedagogie vanuit antroposofie

Leren door vrijheid in verbinding

Schoolplan 2025/2026

Inhoudsopgave

<i>Voorwoord</i>	2
<i>1. Het initiatief concreet</i>	3
<i>2. Essentie: ruimte voor de individuele en gezamenlijke ontwikkelingsweg</i>	3
<i>3. Algemene en pedagogische-didactische uitgangspunten</i>	4
3.1 Aandacht voor het krachtige en gevoelige kind	4
3.2 Onderwijs afgestemd op het kind	4
3.3 Rol van de leerkracht en samenwerking met ouders	6
3.4 De schoolgemeenschap als fundament voor ontwikkeling	7
3.5 Bronnen voor ons leerplan	7
<i>4. Visie en beleid burgerschap</i>	8
4.1 Visie op burgerschap	9
4.2 Beleid	9
<i>5. Het volgen van de leerlingen, passende zorg en ondersteuning</i>	11
5.1 Waarnemen, terugblik en bevragen	11
5.2 Pedagogische vergadering	11
5.3 De kinderbespreking	11
5.4 Externe hulp	12
5.5 Getuigschrift	12
<i>6. Kwaliteitsbewaking van het onderwijs en de leerkrachten</i>	12
<i>7. Veiligheidsplan</i>	13
7.1 Kernwaarden en visie op veiligheid	13
7.2 Fysieke veiligheid	14
7.4 Sociaal-emotionele veiligheid	14
7.5 Volgen en monitoren veiligheid en welbevinden van de kinderen	15
7.6 Te nemen stappen bij incidenten en/of pestgedrag	15
<i>8. Schoolorganisatie en ouderparticipatie</i>	15
8.1 De leerkrachten dragen verantwoordelijkheid	15
8.2 Besluitvorming vanuit draagvlak	15
8.3 Leerkrachten en ouders verbonden in een gemeenschappelijk doel	16
8.4 Oudergesprekken	16
8.5 Ouderavonden	16
8.6 Algemene ouderavonden	17
8.7 Thema-avonden	17
8.8 Ouderraad	17
<i>9. Praktische zaken</i>	17
9.1 Schooltijden	17
9.2 Vakanties en vrije dagen	17
9.3 Eten en drinken	18
9.4 Ziekmelding	18
9.5 Klachtenregeling	18
9.6 Aanmelden	18

9.7 Ouderbijdrage	19
9.8 Uitschrijven	20

Voorwoord

Vrije School Solveig is een kleinschalige huiselijke particuliere school waarbij een kind moet kunnen voelen 'dit is mijn school, hier is ruimte voor wie ik ben en wie ik word'. Ons motto is: *'Leren door vrijheid in verbinding'*. En de kern waar omheen ons onderwijs zich ontwikkelt, is de eigen individuele- en tegelijk de gemeenschappelijke scholingsweg.

Onze stip op de horizon is de ontwikkeling tot een vrij mens. Dat wil zeggen een autonoom en verantwoordelijk mens die vanuit een liefdevolle verbinding met zichzelf, zich met anderen en de wereld kan verbinden.

Vrije School Solveig is een initiatief van Ruth Meyns en wordt gedragen door leerkrachten die zich na een proefperiode kunnen verbinden in de maatschap. De leerkrachten samen nemen verantwoordelijkheid voor zowel de pedagogie als de organisatie van de school. Echter, de hele schoolgemeenschap bestaat uit kinderen, leerkrachten en ouders.

Dit schoolplan en tevens schoolgids is bedoeld voor ouders, verzorgers en iedere betrokkene bij Vrije School Solveig. In deze gids kunt u meer lezen over de school, haar visie, essenties, uitgangspunten, haar onderwijs en wat u daarin van ons mag verwachten. We vertellen over de school als gemeenschap en organisatie en we geven praktische informatie zoals aanmelding, ouderbijdrage, schooltijden en vrije dagen.

Dit is de derde versie van ons schoolplan. Graag ontvangen wij uw feedback via info@vrijeschoolsolveig.nl om de volgende versie te kunnen verbeteren.

Veel leesplezier!

Namens het schoolteam,

Ruth Meyns

1. Het initiatief concreet

Vrije School Solveig is gestart als MeynSchool in de eigen woonkamer op 11 mei 2020 met drie leerlingen in de leeftijd van 6 tot 8 jaar. Momenteel zijn er 32 kinderen en we hebben bijna alle leeftijden van 4 t/m 12 jaar.

In het voorjaar van 2025 kregen we vaste grond onder de voeten aan de Ubuntulaan 31, in een groene wijk genaamd Oosterwold. Dit door het voormalige pand en terrein te kunnen betrekken van Live to Be. Dit was een leef-, werk- en leergemeenschap voor jongeren en jongvolwassenen. Vrije School Solveig zal zich de komende jaren op dit terrein verder kunnen ontwikkelen binnen de bedding van 'Huis van Solveig'. Huis van Solveig vormt samen met de school een kleine leer-, woon- en werkgemeenschap voor kinderen van deze tijd, een sterk veranderende tijd die om nieuwe impulsen vraagt¹.

Met de bewoners van Huis van Solveig, haar kleine ondernemers, leerkrachten en de ouders willen we ons lerend, werkend en levend om de ontwikkeling van de kinderen en die van onszelf plaatsen, als een warme, betrokken gemeenschap.

In september 2025 kreeg de school op deze plek haar nieuwe naam 'Vrije School Solveig' en de vereniging eromheen 'Huis van Solveig'.

Op dit moment werken we op de school met een team van vaste, tijdelijke en vakleerkrachten: te weten Fernand Crijns, Ruth Meyns, Joyce Koks, Eveline Melcherts, Maaïke Groot, Yadigar Yigit, Sara van der Kooij, Janneke Sauer, Philia de Vries.

Vrije School Solveig is een B3 school. Dat betekent dat zij als particuliere school door de overheid erkend wordt en haar leerlingen voldoen aan de leerplicht.

2. Essentie: ruimte voor de individuele en gezamenlijke ontwikkelingsweg

Vrije School Solveig ontwikkelt zich vanuit het verlangen om ruimte te geven aan het kind, zijn eigen ontwikkelingsweg en aan het in verbinding komen met zichzelf, de ander en de geboden leerstof.

Werkelijke liefdevolle verbinding komt volgens ons tot stand door het onderwijs zo vorm te geven dat ieder kind de mogelijkheid heeft om vanuit zichzelf aan te haken. Dat lukt wanneer er enthousiasme, plezier en vreugde leeft op school. Daarom willen we zowel voor onszelf als leerkrachten en voor de kinderen zo veel mogelijk vrijheid om vanuit onszelf het leren en ontwikkelen tot stand te brengen. Wij zien leren en ontwikkelen als een creatief proces en dat heeft de genoemde vrijheid voor het maken van een eigen verbinding nodig als basis.

We willen graag dat kinderen hun eigen-geaardheid kunnen ontwikkelen. Letterlijk vinden wij het aarden en verbinden met de eigen lichamelijke van groot belang omdat we geloven dat een (volwassen) mens pas zijn idealen kan verwezenlijken als deze via zijn 'eigen-geaardheid' tot stand kunnen komen. We zien bij steeds meer kinderen dat ze meer dan gemiddeld gericht zijn op hun omgeving en het een uitdaging is om bij zichzelf te blijven. Daarom vinden we het belangrijk om in onderwijs en opvoeding de activiteiten en leerstof zo te richten dat ze kinderen helpen om in verbinding te komen en te blijven met zichzelf. In de eerste plaats gaat dit via de lichamelijke verbinding door veel te doen, te handelen. Hoe ouder een kind wordt ook door de gevoelsmatige betrokkenheid, de beleving. Het handelen in ons onderwijs geven we vorm vanuit ons hart, letterlijk en figuurlijk: met passie of enthousiasme en vanuit haar principe van ritme en ademhaling. Dat wil

¹ Zie voor meer informatie het projectplan voor geïnteresseerden, op te vragen via info@vrijschoolsolveig.nl

zeggen dat we zoeken naar een dagindeling en lesopbouw die denken, het beleven (of voelen) en het handelen (doen) in balans brengt. Dus zijn we relatief veel in beweging, trekken de natuur in, vertellen we verhalen, gaan al ontdekkend door de leerstof en (ver)werken veel creatief en kunstzinnig. Dat levert niet alleen ontspanning en vreugde (levenszin) op maar ook ruimte voor verwerking van het cognitieve aanbod.

Leren door vrijheid in verbinding staat centraal met als doel dat kinderen zich kunnen ontwikkelen tot een vrij, verantwoordelijk, liefdevol handelend mens die op volwassen leeftijd zijn eigen oordelen, keuzes en initiatieven dienstbaar kan maken aan zichzelf, de ander en de wereld.

3. Algemene en pedagogische-didactische uitgangspunten

3.1 Aandacht voor het krachtige en gevoelige kind

In onze verschillende onderwijservaringen op veel verschillende plekken zien wij steeds meer kinderen die opvallen door hun eigen manier van al dan niet aanwezig zijn, hun eigen wijze van reageren en leerstof wel of niet opnemen. Ze drukken in gedrag en woorden dikwijls open en ongeremd uit wat ze willen, waar hun interesse naar uitgaat en wat ze niet willen. Op wat ze wel willen ligt dan vaak een grote focus. Ze komen hierin krachtig naar voren. Veel van deze kinderen hebben ook een intens bewustzijn, stellen veel (waarom)vragen over het leven en hebben een sterk gevoel voor moraliteit, voor waarden als rechtvaardigheid of wat wel of niet goed is voor de natuur. Of ze laten in hun reacties zien hoe medelevend ze zijn. Ze voelen sterk mee met wat zich afspeelt in een sociale omgeving en voelen haarfijn de sfeer aan. Ze tonen zich daarin gevoelig, kwetsbaar en heel open. Alsof ze onder de huid kunnen kruipen en weten wat er zich in de ander afspeelt. Niet zelden spiegelen ze dit in hun gedrag meteen terug. Je zou kunnen zeggen dat deze kinderen eerder met hun aandacht buiten zichzelf zijn, dan bij zichzelf. Dat stelt hun, ouders en de leerkrachten die onderwijs verzorgen voor een (nieuwe) uitdagende opgave.

Vrije School Solveig is bedoeld om ruimte te maken voor het eigen wezen en de (op)gaven van deze kinderen. We werken daarom veel vanuit dat wat een kind eigen is: spel, ondernemen en beleven. Het kind wil eigen ervaringen opdoen. Door eigen ontdekkingen en inzichten kan het kind enthousiast worden en is het gemotiveerd. En dat is belangrijk, want, enthousiasme en motivatie zijn de sleutels tot verbinden en aankomen bij zichzelf. Ook geeft het de basis om de nodige weerstanden te overwinnen die het tegenkomt in een leerproces.

3.2 Onderwijs afgestemd op het kind

De eigen ontwikkelingsvraag centraal

Elk kind heeft een eigen wezen waar van nature uit een wilsimpuls leeft. In zijn doen en laten maakt het zichzelf kenbaar en wordt er zichtbaar waar voor het kind uitdagingen liggen en wat het kind als natuurlijk talent in zich draagt. Als leerkracht proberen we vanuit het waarnemen, voelen en verbinden het kind in zijn eigenheid te zien en te beluisteren om er steeds beter achter te komen welke ontwikkelingsvragen het kind stelt. Dat stelt ons in staat om zo goed mogelijk tot passende begeleiding te komen en inspireert ons tot het aanbieden van onderwijsactiviteiten die aansluiten. De praktijk is dat het kind ook de leerkracht confronteert met ontwikkelingsopgaven: *'Kan ik werkelijk rustig blijven als een kind mijn grenzen tart?' Of 'kan ik werkelijk ruimte maken voor wat het kind te zeggen heeft of ben ik te druk met andere zaken aan mijn hoofd?'* Met andere woorden: het is ook aan de leerkracht om zich te willen blijven ontwikkelen in relatie met het kind (zie ook blz. 6, De leerkracht leeft voor en is sleutelfiguur).

Vrije pedagogische ruimte voor de leerkracht

Voor het aanbieden van onderwijsactiviteiten die bij de kinderen aansluiten wil Vrije School Solveig de leerkracht vrije pedagogische ruimte geven om helemaal vanuit zijn professionaliteit en vanuit zichzelf als mens zich te kunnen verbinden met en afstemmen op wat het individuele kind en de groep vraagt, de essenties van Vrije School Solveig daarbij in acht nemend. Wij geloven erin dat deze vrije ruimte de leerkracht in staat stelt om het kind steeds beter te zien in wat het komt brengen en nodig heeft. Een kind kan zich hierdoor werkelijk (h)erkend voelen wat volgens ons cruciaal is voor het ontwikkelen van zijn (op)gaven.

Vrijeschool leerplan/aanbod

Ontwikkelingsvragen van kinderen zijn enerzijds individueel en anderzijds ook leeftijdsgebonden. Kinderen maken bepaalde ontwikkelingsfasen door die niet alleen eigen maar ook algemeen zijn. Hierover heeft Rudolf Steiner, grondlegger van de antroposofie, uitvoerig gesproken². Het vrijeschool leerplan is in beginsel bedoeld om deze ontwikkelingsfasen te ondersteunen en te begeleiden, en vormt de leidraad (geen methode!) voor het onderwijs op Vrije School Solveig. Doordat de aangeboden lesstof past bij de ontwikkelingsfase van het kind, kan het kind zich op belevingsniveau in zijn ontwikkeling herkend en erkend voelen en zich hierdoor op een gezonde manier als mens ontwikkelen. Naast het opdoen van nieuwe ervaringen en het verwerven van kennis en vaardigheden wordt leerstof zo vooral tot ontwikkelingsstof. Ontwikkelingsstof die bijdraagt aan de wording van gezonde, in zichzelf gegronde, liefdevol handelende mensen.

Natuur en cultuur als levende bronnen

Natuur en cultuur zijn levende bronnen waaruit we putten voor ons onderwijs. Door hen te beleven zowel buiten als binnen, in het ritme van de seizoenen en de jaarfeesten en te leren van buurtgenoten en/of lokale ondernemers, kan het kind zich verbonden voelen met de levende werkelijkheid en geworteld raken in zichzelf en zijn omgeving.

Tegelijkertijd ontwikkelt het zo eerbied voor natuur en mens als belangrijkste deel van ons bestaan. De natuur voedt ons, draagt ons en vraagt dat we zorg voor haar dragen. En ieder mens heeft een eigen verhaal en passie waarvan we kunnen leren en ontdekken dat er veel manieren bestaan om ons mens-zijn te leven.

Ruimte voor initiatief en levend leren

Wij zien veel kinderen die op (heel) jonge leeftijd al kenbaar maken wat ze willen en wat ze kunnen (zie ook blz. 5 'Aandacht voor het krachtige en gevoelige kind'). We maken dan ook binnen de schoolactiviteiten ruimte voor de persoonlijke bijdragen en initiatieven van de kinderen, zodat de kinderen zich vanuit zichzelf op autonome wijze kunnen ontwikkelen. De leerkracht reikt de leerstof aan als een aanzet, maar het eigenlijke lesverloop komt tot stand vanuit de ontmoeting en de interactie met de kinderen. De bedoeling is dat de kinderen door eigen (geïnitieerde) ervaringen tot inzicht komen, dan ontstaat er vreugde en is het leren levend. Vrije School Solveig beschouwt haar visie op het onderwijs aan kinderen in deze tijd dan ook het meest verwerkelijkst als de lessen vorm worden gegeven vanuit deze afstemming en het samenspel tussen kinderen en leerkrachten.

² Inmiddels zijn er veel auteurs die hebben geschreven over de ontwikkelingsfasen van het kind, gezien vanuit de antroposofie. Zie hiervoor auteurs zoals Bernard Lievegoed, Michaëla Glöckler, Edmond Schoorel, Loïs Eijgenraam en vele anderen.

We volgen leerlingen vanuit de antroposofische menskundige inzichten en de daarvoor ontwikkelde kijkrichtingen

We werken niet met het op gezette tijden afnemen van gestandaardiseerde toetsen waarbij kinderen vergeleken worden door middel van scores en/of landelijke gemiddelden. Wel maken we gebruik van reguliere toetsinstrumenten om tussentijds (klas 1 t/m 6) te kijken naar de schrijf-, lees- en rekenvaardigheden. Deze zetten we op onze eigen tijd en wijze in als het aan de orde is.

Daarnaast zijn er bepaalde momenten in de ontwikkeling zoals de overgang van kleuterleeftijd naar de 1^e klas en aan het einde van de 6^e klas waarbij we de leerrijpheid of de overgangsmogelijkheden vaststellen. We onderzoeken dan of bepaalde leervoorwaarden/vaardigheden voldoende aanwezig zijn. Dit doen we met behulp van kijkrichtingen die voor het Vrije School leerplan ontwikkeld zijn waarbij de kennis en inzichten uit de algemeen menselijke ontwikkelingsfasen en de achterliggende menskundige inzichten de leidraad vormen.

3.3 Rol van de leerkracht en samenwerking met ouders

De leerkracht leeft voor en is sleutelfiguur

Als leerkrachten geven we onderwijs vorm vanuit enthousiasme en interesse voor de levende werkelijkheid en hebben we het verlangen om voortdurend in ontwikkeling te zijn door het dagelijks werken met de kinderen. Op deze manier kunnen wij de mogelijkheid scheppen voor de kinderen om hun wereld te vergroten, hun potentieel te ontwikkelen en warm te lopen voor wat het leven hier op aarde brengt.

We zijn als leerkrachten iemand die het kind voorleven niet alleen in wat we doen maar juist in hoe we iets doen. Onze intentie – onze belangstelling, onze moed, onze onzekerheid, onze aandacht, ons relativiseringsvermogen, onze innerlijke beelden of gedachten – of de wijze waarop we ons verbinden met wat we doen, neemt het kind (onbewust) waar en daarvan leert het.

Als leerkracht zijn we ons hiervan bewust en werken we daarmee. We kunnen ons eigen handelen en daarmee verbonden binnenwereld waarnemen en deze zinvol toe bewegen naar datgene waarmee we bezig zijn met de kinderen. We putten hiervoor uit onze verbeeldingswereld, gevoeligheid voor sfeer of maken een 'mind set'. Het is steeds: wat vraagt dit kind of deze groep van mij? Wat kan ik doen of heb ik te ontwikkelen opdat het kind zich gezien voelt, zich verbindt, zich kan uitdrukken?

Ont-dekken door waarnemen

Wat er precies in het wezen van een kind schuilgaat, laat zich niet zomaar direct zien. Als leerkrachten proberen we vanuit onze waarnemingen steeds meer zicht te krijgen op dit wezenlijke van een kind en zijn ontwikkelingsvraag die hiermee samenhangt. Wat laat het kind zien? En hoe laat het zich zien? Welke kwaliteiten worden zichtbaar? Wat vindt het kind moeilijk? Waar geniet het kind van? Waar bijt het zich in vast en hoe treedt het kind weerstand tegemoet? Hoe laat het zichzelf zien in tekeningen, schilderijen, in zelfgemaakte schriften, tijdens het zingen of toneelspelen, in de eigen vrije werktijd en tijdens het eten of buiten spelen? Waarvoor neemt het kind initiatief? En hoe volbrengt het dit? Kortom, we proberen steeds een stukje van het wezenlijke te ont-dekken en/of tot zijn recht te laten komen. Hiermee werken we en het is tevens leidraad voor de pedagogie.

In gesprek met de ouders

Wat het kind volgens ons nodig heeft zijn leerkrachten, ouders of begeleiders die zich werkelijk willen verbinden met het kind. Dat gaat verder dan alleen wat lukt of niet lukt op school: Hoe is een kind thuis, in het gezin, in de familie, hoe werd het geboren, hoe verliepen zijn eerste levensjaren?

Kortom, zicht op de biografie van het kind en zijn thuis- of gezinssituatie doet mee in het begeleiden van het kind op school. Hierdoor kan het kind zich gezien en gesterkt voelen wat bijdraagt aan het vertrouwen of de moed vinden zijn eigen specifieke zijn tot uiting en ontwikkeling te brengen.

Middels gesprekken met de ouders, de waarnemingen van het kind in de klas door de tijd heen en de kinderbesprekingen in de pedagogische vergadering probeert de leerkracht zich een beeld te vormen van de ontwikkelingsvraag en de diepere wil van het kind. Hij/zij brengt zijn gezichtspunten steeds opnieuw door de jaren heen in gesprek met de ouders, zodat het kind in zijn ontwikkelingsgang steeds passend begeleid kan worden.

De bedoeling is dat het kind stap voor stap steeds beter zijn eigen wezen en zijn meegebrachte potentieel tot uitdrukking kan brengen. Dat kan wanneer zijn gaven en opgaven in een steeds betere harmonie komen, als het ware afgestemd raken op elkaar. Wij leerkrachten zien het als onze taak om het kind hierin te begeleiden en hebben daarbij de beschouwing van de ouders nodig.

3.4 De schoolgemeenschap als fundament voor ontwikkeling

Kleine klassen

Er zitten 10 tot 15 kinderen in een (combinatie)klas. Het belangrijkste is dat zowel kinderen als leerkracht met elkaar een goede verbinding kunnen maken en houden, dat zowel het individu dagelijks gezien kan worden als dat er voldoende kinderen in de groep zijn waaraan het individu zich kan spiegelen. Wij vinden het belangrijk dat de leergroepen in de toekomst niet groter zullen zijn dan de kinderen en de leerkracht (en het leerkrachtenteam) op een gezonde manier met elkaar kunnen dragen.

Sociale bedding

De school bestaat uit kinderen, leerkrachten én ouders. Zij vormen samen de schoolgemeenschap en hebben samen ook een taak. Die ligt in het vormen van een sociale bedding. Wanneer ouders, leerkrachten en kinderen onderling respect en begrip met elkaar kunnen opbouwen, dan ontstaat daardoor de noodzakelijke veilige ruimte voor het leren en ontwikkelen.

Wij willen dit vormgeven door ouders - meer dan regulier gebruikelijk is - te informeren en te betrekken bij wat er in de klas en in de school gebeurt. Wij willen ruimte maken voor de kijk van ouders op hun kind en op het onderwijs wat het krijgt. Wij organiseren daarom ook ouder- of thema-avonden zodat ouders zicht krijgen op de achtergronden van waaruit ons onderwijs zich ontwikkelt. Ook organiseren wij momenten bij het afsluiten van een project of het vieren van een jaarfeest waarbij ouders aanwezig kunnen zijn of meedoen en zo de school als gemeenschap in haar geheel voor iedereen te ervaren is. Ook door ouders in praktische zin te laten participeren in het reilen en zeilen van de school zoals bij feesten, open dagen, klussen of knutselen, kan verbinding en gevoel van gemeenschapszin groeien. Door ouderparticipatie vorm te geven op verschillende manieren wordt er voor elke ouder een mogelijkheid gecreëerd om zich op eigen wijze te verbinden en voor wie wil kan daarin ook een uitdaging tot groei en ontwikkeling verscholen liggen. Wij hopen hiermee dat ook de ouder kan voelen *'dit is mijn school, voor mijn kind'*.

3.5 Bronnen voor ons leerplan

Algemeen

Voor het pedagogisch en onderwijskundig handelen laten wij ons inspireren door aanwijzingen van Rudolf Steiner t.a.v. de pedagogiek, de didactiek en de menskunde in het algemeen. Naast de antroposofie als bron en basis, is er voor leerkrachten alle ruimte om eigen inspiraties en zinvolle

bijdragen vanuit andere onderwijsstromingen of levensvisies aan te pakken, mits deze niet ingaan tegen menskundige uitgangspunten van het vrije schoolleerplan en de eigen geformuleerde essenties. Al doende onderzoeken we wat bruikbaar is voor onze kinderen en onszelf.

Kerdoelen

De vele aanwijzingen van Steiner zijn in eerste instantie tot een leerplan uitgewerkt door Karl Stockmeyer. Decennialang heeft dit leerplan model gestaan voor de lesontwerpen van de leerkrachten. In 2003 is door de Bond van Vrije Scholen (BVS) de 2^e druk van 'Ik zie rond in de wereld' van A. Zwart, K. Verhage en F. de Kieft uitgegeven. In 2019 is door Christoffor 'De kunst van de Didactiek', werkboek voor de Vrijeschool geschreven door Frank de Kieft uitgegeven en in 2022 van dezelfde schrijver 'Taal, ja natuurlijk!'. Deze boeken sluiten meer aan op de eigentijdse vraag naar doorlopende leerlijnen, waarin de kerndoelen en kernactiviteiten van een bruikbaar leerplan zijn verwerkt. Als gedegen werkconcept voor het leerstofaanbod op de gebieden taal, rekenen-wiskunde, leefomgeving, beweging, handvaardigheid, kunst en levenskunst vormt het de basis voor een breed vormingsaanbod. Tevens laat het zien hoe de leerstof gefaseerd en leeftijd gerelateerd is in een traject van acht leerjaren wordt aangeboden en de voorbereiding vormt voor het latere vervolgonderwijs. Daarnaast maken we gebruik van het online Taal- en Rekenweb van het vrije school kenniscentrum BVS-schooladvies waaraan de doorgaande leerlijn referentieniveaus gekoppeld zijn. Voor taal en rekenen is dat 'Taal in Lijn' en 'Rekenen in Lijn'. Andere bronnen die we gebruiken zijn diverse uitgaven van vakspecifieke onderwerpen.

Interne en externe scholing

Geregeld nemen leerkrachten de ruimte voor individuele en gezamenlijke scholing, reflectie en bezinning, zowel intern als extern ten behoeve van pedagogische vraagstukken. Dit is een basis voor het samenwerken. We doen dit op vooraf geplande studiedagen of dagen waarop de kinderen vrij zijn.

De leerkracht

Iedere leerkracht is anders en geeft daarom binnen de richtlijnen en kaders van het leerplan zijn lessen op eigen wijze vorm. In onze visie is het juist deze persoonlijke, van liefde en enthousiasme doortrokken vrije en creatieve initiatiekracht van de leerkracht die de ruimte moet krijgen om goed onderwijs te verzorgen. Daar leren de kinderen het meeste van en het biedt hen ook de mogelijkheid een eigen warme betrokkenheid met de leerstof te maken.

4. Visie en beleid Burgerschap

Hier tref je onze visie en het beleid ten aanzien van burgerschapsontwikkeling. Hierin is ook de wettelijke opdracht ten aanzien van burgerschap opgenomen (Artikel 8, derde lid WPO)³. Naast onderstaande is er een apart beleidsdocument, 'Burgerschapsonderwijs op Vrije School Solveig', waarin de hieronder beschreven visie en beleid verder worden uitgewerkt in een leerlijn. Dit document kan bij interesse opgevraagd worden.

³ [wetten.nl - Regeling - Wet op het primair onderwijs - BWBR0003420 \(overheid.nl\)](https://wetten.nl - Regeling - Wet op het primair onderwijs - BWBR0003420 (overheid.nl))

4.1 Wettelijke opdracht

De wettelijke opdracht tot bevordering van burgerschap vraagt van het onderwijs om actief burgerschap en sociale cohesie te bevorderen. Op B3 scholen is daarbij het onderzoekskader⁴ leidraad voor het beoordelen of hier op passende wijze invulling aan wordt gegeven. Het onderwijsaanbod dient zich *doelgericht, samenhangend en herkenbaar* te richten op het bevorderen van *actief burgerschap* en *sociale cohesie* (Artikel 8, lid drie, WPO). Daarnaast dient het onderwijs zich ten minste herkenbaar te richten op het bijbrengen van kennis over en respect voor de basiswaarden van de democratische rechtsstaat, het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties die daarbij van belang zijn en het bijbrengen van kennis over en respect voor verschillen in godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, afkomst, geslacht, handicap of seksuele gerichtheid.

Burgerschapsonderwijs rust leerlingen toe om op basis van eigen idealen, waarden en normen te functioneren in een democratische en diverse samenleving. Het draagt bij aan het ontwikkelen van het vermogen en de bereidheid om binnen de kaders van de democratische rechtsstaat een bijdrage te leveren aan de instandhouding of verdere ontwikkeling van een democratische cultuur.⁵

4.2 Visie op burgerschap

Mens en wereld in deze tijd

Wij zien dat er in deze tijd in toenemende mate sprake is van individualisering. Waar men voorheen geboren werd in een gemeenschap en daar een leven lang mee verbonden bleef, is dat tegenwoordig over het algemeen niet meer zo. De mens wordt steeds meer individu, steeds eigen-aardiger en is minder vanzelfsprekend verbonden met de (gemeenschap van) mensen om hem heen. Met dat de mens steeds individueler wordt, ontwikkelt hij zijn mens-zijn steeds verder.⁶ Tegelijkertijd raakt de mens steeds meer afgesloten en meer op zichzelf gericht. Het op zichzelf gericht zijn betekent bijvoorbeeld dat we minder vanzelfsprekend meegevoel ontwikkelen voor onze medemens. We stuiten hiermee op een paradox van het mens-worden: je onderscheiden maakt mogelijk dat je mens-zijn zich verder ontwikkelt, en een mens is alleen maar mens dankzij zijn medemens.⁷ Je individualiteit krachtig ontwikkelen èn tegelijk ook een sociaal en moreel handelend mens worden is de opgave van deze tijd en het onderwijs heeft hier wat ons betreft een wezenlijke rol in te vervullen.⁸

Naast de toenemende individualisering leven we in een pluralistische samenleving (waarbij je kan stellen dat individualisering ook tot pluralisme leidt), waarin het de uitdaging is om met elkaar tot een goed 'samen-leven' te komen. *Actief burgerschap*⁹, waarbij mensen in staat zijn om vanuit eigen verantwoordelijkheid en kracht initiatieven te nemen in verbinding met de concrete behoeften van de medemens, is hierbij één van de voorwaarden waar wij als school de basis voor willen leggen. Het motto van onze school is dan ook niet voor niets 'leren door vrijheid in verbinding', waarbij het doel is dat kinderen zich kunnen ontwikkelen tot vrije, verantwoordelijke, liefdevol handelende mensen die hun eigen oordelen, keuzes en initiatieven dienstbaar kunnen maken aan zichzelf, de ander en de wereld (zie p.3 van dit document). *Sociale cohesie*¹⁰, het kunnen vinden van gedeelde waarden en het

⁴<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/08/01/onderzoekskader-2022-niet-bekostigd-primair-onderwijs>

⁵ Gebaseerd op de definitie van de Onderwijsraad (2012).

⁶ Wember (2019) *Sociale vaardigheden in de Waldorf-pedagogie*. PENTAGON

⁷ Wember (2019) *Sociale vaardigheden in de Waldorfpedagogiek*, p.71-73. PENTAGON

⁸ Steiner (2001) *Opvoeden en onderwijzen als sociale opgave*. NEARCHUS

⁹ <https://www.expertisepuntburgerschap.nl/primair-onderwijs/beleid-en-regelgeving/wet-regelgeving/>

¹⁰ <https://www.expertisepuntburgerschap.nl/primair-onderwijs/beleid-en-regelgeving/wet-regelgeving/>

leren samenleven en omgaan met de andersheid van de ander vraagt in deze tijd om nieuwe sociale structuren. Dit geldt voor de gehele (westerse) samenleving, en zeker ook voor onze school. Deze structuren moeten enerzijds ruimte maken voor de eigenheid en het initiatief van het individu en anderzijds nieuwe gemeenschapsvorming mogelijk maken en stimuleren. Het zoeken naar en vormgeven van deze nieuwe sociale structuren komt terug in de pedagogie en het gehele leerplan, en in het werken met o.a. *Gedragen Besluitvorming*¹¹ in de schoolorganisatie (zie ook pagina 17 van het schoolplan).

Zo kunnen we stellen dat actief burgerschap en het bevorderen van sociale cohesie wat ons betreft essentieel zijn voor een mens- en aarde waardige toekomst. De school en haar gemeenschap dienen hierbij als *oefenplaats* voor alle betrokkenen, zowel de kinderen, de leerkrachten als de ouders.

De historie en daarmee verbonden sociale opgave

Op de eerste vrijeschool, gesticht in Stuttgart in 1919, zaten kinderen van fabrieksarbeiders en van directeurs van de Waldorf-Astoria sigarettenfabriek, bij elkaar in de klas. Dat was voor die tijd een ongehoord diverse samenstelling. Sinds 1919 heeft het vrijeschoolonderwijs zich over de hele wereld verspreid en nog steeds is iedereen welkom. Het is een fundamenteel doel van het vrijeschoolonderwijs om leerlingen kennis te laten maken met de gemeenschappelijke menselijkheid van alle volkeren ter wereld, waarbij vooroordelen en barrières worden overwonnen.

De *basiswaarden* vrijheid, gelijkheid en solidariteit, die ten grondslag liggen aan onze democratie, zijn diep verankerd in het vrijeschoolonderwijs door de sociale impuls die drijfveer was voor het ontstaan van de eerste vrijeschool. Voorafgaand aan de start gaf Rudolf Steiner lezingen over de opgave van het onderwijs om nieuwe sociale vermogens aan te spreken en te ontwikkelen als voorwaarde voor een gezond sociaal leven in tijden van individualisering. Daaraan voorafgaand schreef hij al het boek 'Kernpunten van het sociale vraagstuk', waarin hij het sociale organisme in mens en maatschappij omschrijft als levende interactie tussen drie kwalitatief in zichzelf rustende gebieden: drie geledingen met ieder een eigen systeem, voortkomend uit de eigen wetmatigheden die bij het betreffende gebied horen. Heel in het kort: de gerechtvaardigde hang naar *vrijheid* in de mens maakt een vrij geestelijk-cultureel gebied noodzakelijk, de behoefte aan rechtvaardigheid vindt zijn grondslag in de *gelijkheid* van de mensen voor het (politieke) rechtsleven en wat bewust of onbewust aan altruïsme leeft in de menselijke ziel krijgt een terechte plek in het economisch leven waar men broederlijk aan het werk is voor de behoeften van de medemens (*solidariteit*).

4.3 Beleid

Vanuit de Waldorfpedagogiek de leerlijn ontwikkelen

De vrijeschool stemt het onderwijs af op de ontwikkeling van de kinderen, levensfasen met ontwikkelingsthema's. Wij proberen ons onderwijs zo aan te bieden dat de hele mens daarbij betrokken is (hoofd, hart, handen) en het kind met warm enthousiasme kan leren en zich kan verbinden met de wereld.

Kenmerkend voor de vrijeschoolpedagogiek is dat leerstof wordt gezien als *ontwikkelingsstof*, die vormend werkt op de totale persoonlijkheid, op 'menswording'. De kinderen leren zich via het kunstzinnige, beeldende, levende onderwijs te verbinden met zichzelf, de leerstof en daarmee met de wereld. De integrale wijze van het leerstofaanbod maakt verschillende onderwijsdomeinen moeilijk te ontrafelen uit het curriculum. Op veel plekken komt het vak burgerschap impliciet aan de

¹¹ <https://www.gezichtspunten.nl/boek-gezamenlijk-gedragen-besluitvorming-89.html>
<https://www.jansaal.nl/gedragen-besluitvorming/>

orde. Daarnaast wordt er burgerschap dagelijks geleefd in de klas en voorgeleefd door de leerkracht die in zijn pedagogisch en didactisch handelen is doortrokken van dezelfde basiswaarden.

In de leerlijn 'Burgerschap' die we in een apart document¹² beschrijven, maken we zo goed mogelijk zichtbaar wat we doen in ons onderwijs.

5. Het volgen van de leerlingen, passende zorg en ondersteuning

5.1 Waarnemen, terugblik en bevragen

Wekelijks neemt de leerkracht de kinderen één voor één voor de geest vanuit de vraag 'wat heb ik van je waargenomen?' en 'hoe kan ik jou morgen verder helpen in je ontwikkeling?' Hierdoor groeit het gevoel voor de ontwikkelingsvragen waarmee het kind komt en de wijze waarop de leerkracht hierop in kan spelen. Soms als een bewust weten, soms als een intuïtie. Daarnaast noteert de leerkracht in ieder geval aan het einde van iedere periode, maar vaak ook tussendoor, in een eigen logboek hoe de leerling met de leerstof is omgegaan, welke vorderingen er op het leergebied zijn gemaakt en wat hij/zij verder nog aan bijzonderheden in het gedrag en de ontwikkeling van het kind heeft waargenomen. Als een leerkracht signaleert dat een leerling extra zorg nodig heeft op leer- of sociaal/emotioneel gebied brengt een leerkracht deze leerling in, in de pedagogische vergadering of bespreekt dit apart met de intern begeleider (Ruth).

5.2 Pedagogische vergadering

Eén middag per week komen de leerkrachten samen in de zogenaamde pedagogische- en praktische vergadering. Naast praktisch overleg, studie en verdieping is dit de plek voor overleg en het bespreken van leerlingen, al dan niet met een zorgvraag. Is er een zorgvraag dan wordt er in eerste instantie gekeken wat voor de kortere termijn de beste aanpak is. De verkregen adviezen vertaalt de leerkracht naar extra zorg in de klas. Hij kan hier eventueel een kort handelingsplan voor opstellen. Dit wordt ook besproken met de ouders in het oudergesprek of tussentijds. Mocht deze aanpak te weinig effect hebben, dan meldt de leraar in overleg met de ouders de leerling aan voor een grote kinderbespreking in de pedagogische vergadering.

5.3 De kinderbespreking

Zoals gezegd staat voor ons onderwijs het wezen en de daarbij behorende (op)gaven van ieder kind centraal. Hier proberen we naast het dagelijkse werk een diepgaander antwoord op te krijgen middels de kinderbespreking. Er zijn voor ons verschillende manieren van kinderbesprekingen houden. Zo hebben we gebruikgemaakt van de handreiking die Christof Wiechert in zijn boek 'Het raadsel doorgronden' geeft, als ook met de aanwijzingen gewerkt uit de methode beschreven in het boek 'Smeden van het goud onder de berenhuid'. Bij deze methode gaat het om het op verschillende manieren zoeken naar de wilsrichting van het kind. Vaak vertonen kinderen een gedrag waar een verborgen wil achter schuil gaat. Deze wilsrichting proberen we als leerkrachten zo goed mogelijk te zien, te vatten en te verwoorden om daardoor het kind zoveel mogelijk passend te begeleiden. Dit schooljaar werken we met de 'vier categorieën van weerklank', ontwikkeld door Ingrid Busink. Daarbij brengt de leerkracht een open vraag in met betrekking tot zijn/haar omgang met het kind en beschrijft heel concreet een gebeurtenis. De collega 's geven middels de vier categorieën feedback:

1. Wat was karakteristiek aan de gebeurtenis, de wijze waarop de leerkracht ermee omging en/of erover vertelt?

¹² Het document 'Burgerschapsonderwijs' Vrije School Solveig is op te vragen via info@vrijeschoolsolveig.nl

2. Welk beeld of metafoor komt op?
3. Welke opvatting gaat achter het voorbeeld schuil?
4. Welke open vraag komt op?

Door op deze vier lagen feedback te krijgen, krijgt de leerkracht nieuw handelingsperspectief en/of inzichten die helpend kunnen zijn bij het zelf vinden van nieuwe omgangsvormen of interventies.

In alle gevallen waarop we de kinderbesprekingen doen, gaat het erom dat we de ontmoeting met het kind intensiveren en we het kind steeds meer in zijn totaliteit kunnen zien.

5.4 Externe hulp

Afhankelijk van de uitkomst van de kinderbespreking, of nadat gebleken is dat de extra ondersteuning in de klas voor onvoldoende vooruitgang zorgt, zal de leerkracht de ouders vragen de leerling voor extra onderzoek of ondersteuning aan te melden bij de juiste instantie. We bespreken met de ouders wat een mogelijk passende doorverwijzing voor het kind zou kunnen zijn. De kosten hiervan zijn voor de ouders. Eventuele adviezen en/of oefeningen vanuit de gekozen instantie kunnen in overleg op school uitgevoerd worden.

In het zorgnetwerk rond de school is voorhanden:

- Kindertherapeuticum Zeist
- Lien Meyns, kinderarts
- Lyske Slump, orthopedagoge en speltherapie
- Chiropractiehilversum.nl
- Nanco Mulder, reflexintegratie
- Yadigar Yigit, kindercoach en RT begeleiding op gebied van taal en rekenen

5.5 Getuigschrift

Aan het eind van het schooljaar ontvangt het kind een spreuk waarin de leerkracht een beeld verwerkt uit de vertelstof of de ontwikkelingsstof, passend bij het betreffende kind. Dit beeld heeft deels het karakter van een spiegel en deels van een 'wandelstok'. De ouders krijgen een geschreven verslag van de leerkracht over hun kind. Er wordt een algemeen beeld geschetst van de ontwikkelingen van het kind op sociaal/emotioneel gebied (denken-voelen-willen/handelen) met daarnaast een verslag van de ontwikkelingen van hun kind binnen de verschillende vakgebieden. Aangegeven wordt hoe de leerling zich met het gegeven aanbod heeft kunnen verbinden en welke vorderingen er op leergebied zijn gemaakt. Hierbij worden de aantekeningen verwerkt die de leerkracht door het jaar heen in zijn/haar logboek verzameld heeft en/of wordt er geput uit de ouderverslagen horend bij de tweejaarlijkse oudergesprekken. Als bijlage bij het verslag of in het verslag zelf voor de ouders wordt een overzicht gevoegd van de inhoud van de aangeboden leer- en ontwikkelingsstof per vakgebied.

6. Kwaliteitsbewaking van het onderwijs en de leerkrachten

Bij Vrije School Solveig zijn in eerste instantie de leerkrachten onder elkaar en ook de ouders de kwaliteitsbewakers. De voortgang en het welzijn van de leerlingen wordt nauw gevolgd door regelmatig gesprekken te voeren met ouders individueel of op ouderavonden als groep over de ontwikkeling van de kinderen en de sfeer in de klas en de school. De leerkrachten hebben naast de dagelijkse gesprekjes over hoe het gaat, één keer per week overleg met elkaar over de kinderen tijdens de pedagogische vergadering en vertellen daarin ook iets over hun eigen functioneren.

Voor wat betreft de kwaliteit van het onderwijs en het handelen van de leerkrachten ondernemen we verschillende activiteiten:

- Buddy gesprekken: de kleuterleerkrachten en onderbouwleerkrachten coachen elkaar door middel van buddy gesprekken. Intervisie kan hier onderdeel van zijn.
- De leerkrachten vragen zich ieder nieuw schooljaar af op welk (vak)gebied(en) ze zich verder willen ontwikkelen en/of bijscholen. Ze geven aan wat ze daarvoor gaan ondernemen. Hiervoor worden studiedagen ingezet of volgen leerkrachten extern scholing.
- In april/mei worden waarderingsgesprekken gevoerd. Indien nodig op vraag tussentijds. Dit wordt met het hele team gedaan.
- Op initiatief van een leerkracht kan er extern bezoek in de klas gevraagd worden van een ervaren leerkracht of iemand met een bepaalde expertise. Deze persoon kan spiegelen, bevragen en helpen met suggesties.
- De leerkrachten gaan op eigen initiatief zelf op bezoek bij andere, vergelijkbare scholen om inspiratie op te doen en in gesprek te gaan met collega-leerkrachten.
- Daarnaast scholen de leerkrachten zich middels de eigen studiedagen en bezoeken aan landelijke conferenties of themadagen.
- De leerkrachten zijn omringd met peten – mensen met levenservaring en/of een expertise – die met raad en daad terzijde kunnen staan:
 - *Christine Cornelius: gepensioneerd vrijeschooldocent kunstgeschiedenis, theater en verhalen vertellen, initiatiefnemer *Kairos College* en *Het Verhalenhuis*;
 - * Ingrid Busink: oprichter van *De Ondernemende School en de Grondsteen*, biografisch loopbaan- en procesbegeleider;
 - *Jacques Meulman: gewerkt als vrijeschooldocent onderbouw, psycholoog en biografie consulent en initiatiefnemer van de symposia *Gezondmakend Onderwijs*;
 - * Jill Meulman, geeft euritmie en euritmitherapie en is mede-initiatiefnemer van de Symposia *Gezondmakend Onderwijs*.
 - * Danielle Buijsman en Annemarijke ten Thije, initiatiefnemers en leerkrachten van 'De Werfklas', *particuliere vrije school in Culemborg*.
 - * Jan Saal, o.a. adviseur initiatiefkunde, biografisch consulent en onderlegd in de antroposofie

7. Veiligheidsplan

7.1 Kernwaarden en visie op veiligheid

Kernwaarden zijn voor ons welbevinden, gezien worden, ontwikkeling, open en eerlijk in gesprek brengen, vrijheid in verbinding, vertrouwen, zorgzaamheid, eerbied/respect, rechtvaardigheid, verantwoordelijkheid en commitment.

Voorop gaat dat elk kind maar ook leerkrachten en ouders zich wel bevinden op Vrije School Solveig. Zonder welbevinden en de ervaring van veiligheid kunnen ontwikkeling en groei niet optimaal plaatsvinden. Eerdere beschrijvingen in de schoolgids wijzen erop dat we door hoe we onderwijs willen vormgeven hier in eerste instantie preventief aan werken door onze visie en kernwaarden dagelijks te leven.

We maken onderscheid tussen fysieke veiligheid en sociaal-emotionele veiligheid. Fysieke veiligheid gaat over ons gebouw, de inrichting van klaslokalen, brandveiligheid en de speelplaats. Sociaal-emotionele veiligheid gaat over ons schoolklimaat en de veiligheidsbeleving van de kinderen, leerkrachten en ouders.

7.2 Fysieke veiligheid

- Het gebouw heeft op meerdere plekken een rookmelder
- Er is een brandblusapparaat en/of brandblusdeken aanwezig in elke klas.
- We dragen zorg voor een opgeruimd en net gebouw. Leerlingen hebben daarin ook eigen taakjes en verantwoordelijkheden zoals buiten het speelgoed opruimen en binnen vegen/afwassen e.d.
- De inrichting van de lokalen is zo dat kinderen en leerkrachten voldoende ruimte voelen om het onderwijs te kunnen genieten en uitvoeren.
- Op de speelplaats kennen de kinderen de grenzen tot waar ze mogen komen en waar niet.
- Tijdens speeltijden is er altijd toezicht van tenminste één leerkracht.

7.3 Sociaal-emotionele veiligheid

Sociaal-emotionele veiligheid wordt in eerste instantie dagelijks geleefd vanuit onze visie en kernwaarden. Centraal spreken deze kernwaarden zich uit in communicatie, gedrag en handelen. Daarin willen we dat wat schuurt of conflictueus van aard is niet mijden maar juist aangaan omdat hierin meestal de grotere ontwikkelingskansen in verborgen liggen.

Voor het welbevinden staat bij Vrije School Solveig centraal dat we samen ervoor moeten zorgen dat ieder kind een plek heeft, letterlijk en figuurlijk, in het spelen/werken. Dit zodat niet iemand sociaal buiten de boot valt. Dat bewaken de leerkrachten en maken we bespreekbaar zo nodig met de kinderen. We zoeken met elkaar naar mogelijkheden zodat ieder een plekje heeft.

De regels die we kennen zijn:

- Handen en voeten houden we 'thuis'/bij jezelf (slaan/schoppen doen we niet op school).
- We spreken vriendelijk met elkaar (we schelden elkaar niet uit)
- We spreken met elkaar en niet over elkaar (we roddelen niet)
- De wandelpas in de klas en rustig lopen in het gebouw (niet rennen)
- Schoenen en jassen op de daarvoor bestemde plekken volgens afspraak.
- De fietsen blijven op stal (er wordt niet gefietst).
- Stop, evt. hou op (als je niet wil dat iets doorgaat)
- Er wordt geluisterd naar de leerkracht die op dat moment de grenzen aangeeft.

7.4 Volgen en monitoren veiligheid en welbevinden van de kinderen

Vrije School Solveig is verplicht door de wettelijke bepaling over de sociale veiligheid van leerlingen om een veiligheidsbeleid te voeren en jaarlijks de veiligheidsbeleving van de leerlingen te monitoren.

Dit houdt in dat:

- de veiligheidsbeleving van de kinderen gedurende het gehele jaar in de gaten worden gehouden door de leerkrachten, zij beschouwen dit als deel van hun pedagogische taak omdat het onlosmakelijk is verbonden met de ontwikkeling die de leerlingen individueel en gezamenlijk doormaken. Zij zullen het sociaal klimaat en de veiligheid voor de individuele kinderen op regelmatige basis tijdens de pedagogische vergaderingen bespreken en als daar

aanleiding toe is en indien nodig hun handelen daarop aanpassen of hulp inschakelen wanneer nodig. Deze hulp kan onder andere geboden worden door externe betrokkenen of intern door de coördinator veiligheid.

- er een coördinator veiligheid is. Voor het schooljaar 2025/2026 is dit Eveline Melcherts, getraind volgens de methode Fluisterkind (Janita Venema) en De Innerlijke Familie (Janneke van Olphen). Voorheen was dit Lyske Slump, orthopedagoog en speltherapeut, waar we nog steeds voor advies bij terecht kunnen. Eveline ziet toe op de dagelijkse en jaarlijkse monitoring van de veiligheidsbeleving van de leerlingen en is spil tussen ouders en leerkrachten. De jaarlijkse monitoring zal plaatsvinden in de tweede helft van het schooljaar. Ouders worden van de werkwijze en tijdstip op de hoogte gebracht in het weekbericht. Resultaten worden met ouders in een oudergesprek besproken indien nodig.
- een valide en betrouwbaar instrument te kiezen of vorm te geven aan de hand waarvan de jaarlijkse monitoring plaatsvindt. Zie document *'instrument sociale veiligheid'*.

7.5 Te nemen stappen bij incidenten en/of pestgedrag:

1. Leerkrachten signaleren in het team en naar ouders of ouders signaleren bij de leerkracht of Eveline;
2. Leerkrachten brengen onrust/incidenten/pestgedrag in gesprek met de leerlingen;
3. Leerkrachten bespreken onrust/incidenten/pestgedrag in het team en bespreken de aanpak;
4. Ouders worden op de hoogte gebracht van incidenten/pestgedrag en aanpak;
5. Ouders worden waar mogelijk en noodzakelijk betrokken bij de aanpak.
6. Indien er sprake is van pestgedrag dat zich niet ontwikkelt in positieve richting, doen we beroep op onze veiligheidscoördinator, Eveline Melcherts en/of vragen we advies bij Lyske Slump.

8. Schoolorganisatie en ouderparticipatie

8.1 De leerkrachten dragen verantwoordelijkheid

De leerkrachten dragen gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor de schoolorganisatie. Dit betekent niet dat zij alles zelf moeten doen of dat er geen initiatieven van bijvoorbeeld ouders mogelijk zijn, dit betekent dat leerkrachten samen de school sturen, zij samen besluit bevoegd en verantwoordelijk zijn voor het onderwijs en de daarbij behorende activiteiten. Waar nodig wordt van buitenaf expertise ingeroepen.

8.2 Besluitvorming vanuit draagvlak

Wij vinden het belangrijk om binnen het leerkrachtenteam zoveel mogelijk vanuit de eigenheid van de leerkracht en daarmee vanuit een divers team te kunnen werken. Tegelijk willen we daarbij tot goede overeenstemming komen voor wat betreft de grote lijnen, de basis en de koers die de school vaart. Om goede besluitvormingsprocessen te waarborgen hebben wij een belangrijke inspiratiebron en instrument gevonden in de werkwijze van de *'gedragen besluitvorming'* zoals deze is ontwikkeld door Jan Saal en Ingrid Busink¹³. Als team scholen we ons al doende in het werken hiermee en creëren we onze eigen vormen in de omgang hiermee.

¹³ Zie voor meer uitleg in een uitgave van Centrum Sociale Gezondheidszorg: Gezichtspunten nr. 66 'Gezamenlijk gedragen besluitvorming'

Voor nieuwe onderwijsplannen, bij grote veranderingen of koerswijzigingen is het essentieel dat ouders betrokken worden en dat er draagvlak voor is. Gedragen besluitvorming bevat afstemming met ouders maar het initiëren van een ouderraad kan ook een mogelijkheid zijn. Zo lang de school klein is, kan er van ieder kind een ouder vertegenwoordigd zijn in deze raad. Hiermee kunnen we in goed gesprek tot afstemming komen. De ouderraad heeft recht op informatie, inbreng en advies geven net zoals bij een gebruikelijke medezeggenschapsraad. Als er knopen doorgehakt moeten worden, is het aan het leerkrachtenteam dat dit zoveel mogelijk doet vanuit alles wat zij gehoord hebben en tegelijk trouw blijven aan de school, haar essenties en uitgangspunten.

8.3 Leerkrachten en ouders verbonden in een gemeenschappelijk doel

Leerkrachten en ouders zijn verbonden in een gemeenschappelijk doel: *een gezonde ontwikkeling van het kind*. De schoolgemeenschap opbouwen vindt plaats in een wisselwerking door kinderen, leerkrachten en ouders.

Om ervoor te zorgen dat niet alleen kinderen maar ook ouders zich verbinden met de school zijn er verschillende manieren waarop dit kan gebeuren. Er zijn individuele oudergesprekken, ouderavonden of thema-avonden, eventueel een ouderraad en het helpen bij het praktische reilen en zeilen van de school.

In alle gevallen is het faciliteren van gesprek steeds belangrijk, waardoor we elkaar kunnen horen en in toenemende mate leren kennen en op die manier ook onderling respect, begrip en vertrouwen kan groeien, de bodem waarop onze schoolgemeenschap werk- en vruchtbaar wordt.

8.4 Oudergesprekken

De oudergesprekken vinden gemiddeld genomen twee keer per jaar plaats. Indien nodig kan dit vaker voorkomen op verzoek van de ouders of op initiatief van de leerkracht. Het doel van een oudergesprek is stilstaan bij de ontwikkeling van het kind en vaststellen wat het kind (op dat moment) vraagt of nodig heeft. Waarnemingen worden gedeeld, vragen kunnen gesteld worden, ideeën kunnen uitgewisseld worden en waar nodig worden afspraken gemaakt. Bij een oudergesprek verwachten we de aanwezigheid van beide ouders.

Een leerkracht komt voor een oudergesprek ook graag eens langs bij het kind thuis zodat hij een beeld heeft bij waar het kind woont en een gevoel heeft bij hoe een kind thuis leeft. Dit draagt bij aan de verbinding maken met het kind.

8.5 Ouderavonden

Ouderavonden vinden twee keer per jaar plaats per klas. Deze avonden hebben het doel om ouders te informeren over hoe het gaat in de groep en wat er tijdens de lessen op welke wijze aangeboden wordt. Daarbij wordt ook ingegaan op de achtergronden of het waarom van het aanbod. Hierover kunnen ouders vragen stellen en kunnen leerkrachten en ouders ervaringen uitwisselen. Ouderavonden vinden op school plaats. Hierbij verwachten we tenminste één van de beide ouders.

8.6 Algemene ouderavonden

Algemene ouderavonden vinden normaliter twee keer per jaar plaats. Dit zijn avonden om te informeren en in gesprek te komen over het dagelijkse reilen en zeilen van de school. Daarbij hoort ook (eenmaal jaarlijks): inzage geven in de begroting en de balans. Op deze avonden verwachten we één van de beide ouders.

8.7 Thema-avonden

Thema-avonden hebben de bedoeling om een thema te verdiepen. Het kan gaan over bijvoorbeeld de zin en betekenis van een jaarfeest, over digitale media in de opvoeding, over menskundige aspecten die de grond vormen onder ons onderwijs of over gedragen besluitvorming en waarom we hiermee werken. Dit om maar een paar voorbeelden te noemen. We zullen steeds kijken wat zich in de praktijk aan inspiratie, wensen of noden aandient en of daar een thema-avond voor georganiseerd gaat worden. Hierbij verwachten we ook tenminste één van de beide ouders.

8.8 Ouderraad

Wanneer de school groeit en het aan de orde is, kan een ouderraad opgericht worden. Idealiter worden de gesprekken met de ouderraad gevoerd met het voltallige lerarenteam en alle ouders die zich daarvoor hebben opgegeven. De ervaring zal te zijner tijd uitwijzen hoe vaak we dit doen en hoe we deze precies inhoudt en vormgeven.

De ouderraad kent een voorzitter/organisator en notulist gekozen uit de oudergroep. Zij hebben de verantwoordelijkheid om de communicatie te verzorgen met niet deelnemende ouders en hen op de hoogte te brengen van besproken inhoud. Wanneer daar behoefte aan is, kunnen de leden van de ouderraad ook zonder leerkrachten een overleg plannen. Zij koppelen dan een korte inhoud terug naar de leerkrachten.

9. Praktische zaken

9.1 Schooltijden

Maandag	8.30 – 14.15 (tot 13.45 uur voor kleuters, tot 14 uur voor klas 1 & 2)
Dinsdag	8.30 – 14.15 (tot 13.45 uur voor kleuters, tot 14 uur voor klas 1 & 2)
Woensdag	8.30 – 14.15 (tot 13.45 uur voor kleuters, tot 14 uur voor klas 1 & 2)
Donderdag	8.30 – 14.15 (tot 13.45 uur voor kleuters, tot 14 uur voor klas 1 & 2)
Vrijdag	Geen school voor de kinderen.

9.2 Vakanties (vrije dagen worden apart aangevuld in het jaarrooster)

Start schooljaar	25 augustus 2025
Herfstvakantie	18 oktober t/m 26 oktober
Kerstvakantie	20 december t/m 4 januari
Voorjaarsvakantie	21 februari t/m 1 maart
Meivakantie	18 april t/m 3 mei
Zomervakantie	4 juli t/m 23 augustus (let op, een week langer dan regio Noord)

9.3 Eten en drinken

We eten elke dag biologisch fruit om 10.30 uur en drinken water of thee. 's Middags rond 12.30 lunchen we waarvoor de kinderen hun eigen broodtrommel, rauwkost en flesje water mee hebben. Geen sap, snoep en/of verpakt eten en drinken. De kleuters nemen op maandag en dinsdag een broodtrommeltje mee. Op dinsdag maken zij soep erbij, op woensdag maken ze pap en op donderdag bakken zij hun eigen broodje.

9.4 Ziekmelding

Bij ziekte graag melden van zodra het kan maar uiterlijk om 8 uur 's morgens, via een (app) berichtje aan de betreffende leerkracht.

9.5 Klachtenregeling

Indien er vragen zijn en/of onvrede ten aanzien van het onderwijs en/of de behandeling van een kind wordt daarvoor in eerste instantie contact gezocht met de betreffende leerkracht. Indien dit niet tot een bevredigend antwoord leidt, wordt Eveline als oudercontactpersoon daarbij betrokken. Wanneer ook dat onvoldoende is kan de vertrouwenspersoon Janneke Sauer betrokken worden. Er kan dan gekeken worden of het nodig is een besluitvormingsproces in te richten om tot een oplossing te komen waarvoor draagvlak is.

9.6 Aanmelden

Als je geïnteresseerd bent of je kind wilt aanmelden voor Vrije School Solveig, neem dan contact op via het e-mailadres: info@vrijeschoolsolveig.nl

Om meer informatie te krijgen over de school kun je op dit moment:

- Het schoolplan opvragen;
- Je aanmelden voor de nieuwsbrief via de [website](#);
- Een informatieavond of de open dag bijwonen (meld je aan voor de nieuwsbrief i.v.m. uitnodigingen of houd de website in de gaten);
- Instagram pagina volgen: <https://www.instagram.com/vrijeschoolsolveig/>
- Vragen om contact met huidige ouders.

Aanmeldprocedure

1. Bijwonen van een informatiebijeenkomst of de open dag (op de website komt de eerstvolgende te staan)
2. Proefperiode (2 weken)
3. Oudergesprek
4. Ouderbijdrage gesprek
5. Oudervereenkomst tekenen

Informatiebijeenkomst

Een informatieavond of -middag is bedoeld om meer te weten te komen over het mensbeeld dat ten grondslag ligt aan ons onderwijs, welk soort onderwijs wij aanbieden, om meer te horen over het reilen en zeilen en om de leerkrachten te leren kennen. Wil je de volgende stap, een proefperiode, dan is het noodzakelijk eerst een informatiebijeenkomst bijgewoond te hebben.

Proefperiode

Deze proefperiode is bedoeld om vanuit het kind en de ouders vanuit de ervaring te voelen of dit een passende plek is en vanuit de school om in te schatten of we het kind kunnen bieden wat het nodig heeft. Na de proefperiode volgt een oudergesprek.

Oudergesprek

In het oudergesprek delen ouders en leerkrachten hun waarnemingen en bevindingen voortkomend uit de proefperiode. Ook komt de levensloop van het kind in gesprek waarvoor van te voren vanuit de school vragen zijn toegestuurd ter voorbereiding.

Ouderbijdrage gesprek

Wanneer zowel ouders als school graag willen dat het kind hier naar school komt, volgt het ouderbijdrage gesprek. Wanneer alle stappen positief doorlopen zijn, wordt met een ouderovereenkomst de inschrijving bevestigd.

9.7 Ouderbijdrage

Algemeen uitgangspunt

Vrije School Solveig is een particuliere school en ontvangt geen financiering van de overheid. Zij moet zelf zorgen voor het bijeenbrengen van de financiële middelen om haar leerkrachten, locatie en leermiddelen te betalen. Dat doen we door financiering van ouders, schenkers en/of het deels inzetten van eigen vermogen of vrijwillige inzet.

Het zelf bekostigen van de school vraagt naar onze visie om gesprek en om te verzorgen wat nodig is voor het vertrouwen in elkaar.

De ouders en de school stellen samen in een ouderbijdrage gesprek de hoogte van de bijdrage vast, waarbij we willen streven naar financiële gezondheid van zowel het gezin als de school. We hebben de afgelopen jaren gemerkt dat een financiële ouderbijdrage pittig kan zijn, maar ook dat als de wil er is, er met maatwerk veel meer mogelijk is dan in eerste instantie wordt gedacht.

Werkwijze

Uitgangspunt voor de ouderbijdrage is een percentage van het netto-inkomen van de ouders. Daar horen alle inkomsten van een gezin bij behalve kinderbijslag en toeslagen vanuit de overheid (omdat deze zijn toegespitst op de individuele situatie). De percentages die we hanteren zijn 13% voor het eerste kind, 9% voor het tweede kind, 6% voor het derde kind. Omdat het voor veel mensen een flinke kostenpost is en om aanpassingen in hun bestedingen of financiële organisatie vraagt, bieden we nieuwe ouders een eerstejaars korting aan, waardoor zij voor het eerste kind dat jaar 12% ipv 13% betalen.

Voor specifieke organisaties en ondernemers hanteren we een aangepaste werkwijze.

De percentages als uitgangspunt vormen een praktisch instrument. Het kan zijn dat deze richtlijn voorbij gaat aan een specifieke situatie van een gezin. Als er een bijzondere reden is om de ouderbijdrage bij te stellen gezien bepaalde factoren, dan kijken we daarnaar. Elke situatie wordt serieus genomen.

1. Ouders en school geven (mondeling) inzicht in de eigen financiële situatie.
2. Ouders en school bedenken verschillende scenario's voor een mogelijke ouderbijdrage. Het bedrag dat uit de berekening komt is een van die scenario's.
3. Samen wordt er toegewerkt naar één scenario waar zowel ouders als school 'Ja' op kunnen zeggen.

Ons streven is dat het voor beide partijen, de school en het gezin, gezond en haalbaar moet zijn.

Vermogende gezinnen kunnen ervoor kiezen om een maximum bedrag van 690 euro per kind te betalen.

In principe wordt een keer per jaar de ouderbijdrage opnieuw vastgesteld.

Ouders betalen de eerste maand de resterende dagen van de maand waarin het kind op school komt en daarbij eenmalig een maandbijdrage voor de opstartkosten, dat is inclusief de proefperiode.

Daarna per maand voor elk schooljaar waarin het kind bij ons is. Een schooljaar loopt elk jaar van 1 augustus tot en met 31 juli.

N.B. Momenteel loopt er een gedragen besluitvormingsproces waarin de werkwijze ouderbijdrage opnieuw wordt bekeken en mogelijk hervormd. De nieuwe werkwijze zal voor bestaande ouders ingaan per volgend schooljaar. Voor nieuwe ouders gaat de nieuwe werkwijze in zodra deze vastgesteld is.

Proefperiode

De proefperiode is een tijd waarin het kind hier op school in onze aandacht en zorg is, waarbij zowel met de leerkrachten intern als met de ouders gesprekken worden gevoerd. Indien een van de partijen besluit dat het kind niet op Vrije School Solveig past (om wat voor reden dan ook) vragen we ouders een vrijwillige financiële bijdrage voor onze tijd en inzet met als richting een bedrag tussen de €75 en €375.

9.8 Uitschrijven

Opzegging van deze overeenkomst kan

Door ouder(s):

- binnen de proeftijd van vier weken
- per 1 januari of 1 augustus a.s. met twee maanden opzegtermijn vooraf.

Door de financiële commissie:

- wanneer een betalingsachterstand ontstaat vanaf één maand en er geen betalingsregeling¹⁴ getroffen kan worden met de ouder(s)
- wanneer de overeengekomen betalingsregeling niet nagekomen wordt

Door de leerkracht van het kind:

- wanneer een onwerkbaar situatie is ontstaan en de ouders geen medewerking verlenen aan dat wat besproken wordt in overleg met de leerkracht en/of eventueel met een extern betrokken persoon.

¹⁴ In gevallen van problemen bij betaling van de ouderbijdrage kan er uitstel van betaling worden aangevraagd bij Fernand Crijns en ook bij een verzoek tot tussentijds wijziging van de ouderbijdrage kan een gesprek aangevraagd worden bij Fernand.